

 <p>Rippl-Rónai Múzeum [CC BY-NC-SA]</p>	<p>Tárgyak: Herélőkés -állatgyógyászati eszköz</p> <p>Intézmény: Rippl-Rónai Múzeum Fő u. 101. 7400 Kaposvár 20/287-9323 titkarsag@smmi.hu</p> <p>Gyűjtemények: RRM_NT_Néprajzi tárgyi gyűjtemény</p> <p>Leltári szám: RRM_NT_80.76.2</p>
---	---

Leírás

Disznók esetében tenyészkanya csak a kanásznak volt, ő felelt azért, hogy a lehető legjobb állományt biztosítsa a község lakóinak. Ezekkel a kanokkal egy éves koruktól négy-öt éven át fedeztettek, majd kimustrálták őket. Ekkorra már pajzsot növesztett oldalára a kandisznó, úgy megkeményedett a húsa, hogy alig lehetett belevágni. A kimustrált disznót kiherélték, de ezután is legalább nyolc-tizenkét hónapig kellett hizlalni, hogy húsa átalakuljon, így csak olyanoknak érte meg, akik vállalni tudták a befektetést. A herélés a pásztorok feladata volt, ennek napja általában nagypénteken kezdődött. Nem volt veszélytelen feladat, Horváth Pili György taszári kanász elmondása szerint még a sokat próbált kanászok is „Isten segélj meg!” fohással kezdtek neki. Egy ügyesebb pásztor 150-200 állattal is végzett egy napon. A herélőkést csak a zacskó felvágásához használták, a heréket kihúzták míg az ér elszakadt. Egyes herélőnél nem folyt vér. A juhászok a felvágott zacskóból foggal húzták ki az állat monyit.

Alapadatok

Anyag/ Technika:	Csont, fém/kézzel faragott nyélbe illesztett késpeng
Méretek:	nyélH: 10,7cm, pengeH: 4,8 cm

Események

Készítés	mikor	1980
	ki	Nagy Géza (Somogyzsitva)
	hol	Somogyzsitfa

Kulcsszavak

- hím
- pásztor
- állatgyógyítás
- állattartás
- ártány
- ürü

Szakirodalom

- Gönczi Ferenc (1938): Somogyi gyermek: a somogymegyei földművesnép gyermeknevelési módjának s a gyermekek különböző szokásainak leírása. Kaposvár
- Gönczi Ferenc (1944): Somogyi betyárvilág. Kaposvár
- Kapitány Orsolya (szerk.), Imrő Judit (szerk.) (2001): Somogy megye népművészete. Kaposvár
- Pisztora Zsófia (2018): Mesélő tárgyak I.: a pásztorok világa : a Rippl-Rónai Múzeum Néprajzi Látványraktárában őrzött pásztorfaragások katalógusa. Kaposvár
- Takáts Gyula (1986): Somogyi pásztorvilág. Kaposvár